

Stage Jaar 1: stage 1.1 & 1.2

Aan het werk in de wijk: het verloskundig perspectief

AVAG 2016-2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Verloskunde Academie Amsterdam Groningen.

Colofon

Januari 2017

Verloskunde Academie Amsterdam
Vlaardingenlaan 1
1059 GL Amsterdam
Tel 020 495 3456
www.verloskunde-academie.nl

Verloskunde Academie Groningen
Dirk Huizingastraat 3-5
9713 GL Groningen
Tel 050 361 8886
Fax 050 361 9930
www.verloskunde-academie.nl

Inhoud

Inhoud.....	3
Gebruikte afkortingen	4
Inleiding	5
Organisatie	7
Vorbereiding op de stage	9
Begeleiding tijdens de stage.....	10
Na de stage	12
Programma inhoudelijk.....	13
Week Verloskundig redeneren en handelen.....	13
Weekdoelen	13
Rooster VRH 1	14
Werkcolleges	15
Vaardigheidsonderwijs.....	16
Stage 1.1: De verloskundige aan het werk	18
Overzicht deeltaken	18
Wettelijke verrichtingen en activiteiten.....	20
Stage terugkomactiviteiten	20
Stage 1.2: De verloskundige in opleiding (VIO) aan het werk	21
Overzicht deeltaken	21
Wettelijke verrichtingen en activiteiten.....	21
Stage terugkomactiviteiten	22
Bijlage 1 Regels van Pendleton	23
Bijlage 2 Logboek.....	24
Bijlage 3: Overzicht formulieren.....	26
Bijlage 4: Overzicht VHO onderwijs jaar 1 (Voor stageopleider).....	27
Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.1	27
Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.2	27

Gebruikte afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur 2008. Wettelijke regeling opleiding verloskunde
EC	European Credit (Studiepunt)
KPB	Korte praktijkbeoordeling
PG	Professioneel gedrag
SBC	Stage beoordelingscommissie
VAA	Verloskunde Academie Amsterdam
VAG	Verloskunde Academie Groningen
VHO	Vaardigheidsonderwijs
VIO	Verloskundige in opleiding
VRH	Verloskundig redeneren en handelen

Inleiding

Stages nemen in de opleiding tot verloskundige een belangrijke plaats in. Een derde van de opleiding is stage.

Stage is leren op de werkplek. In wat we noemen 'authentieke beroepssituaties' onderneem je activiteiten waarmee je verloskundige competenties ontwikkelt en voer je kwalificerende deel- en eindtaken uit. Je werkt daarbij samen met beroepsgenoten en andere zorgverleners, met verschillende niveaus van expertise. Tijdens een stage maak je direct deel uit van de complexe, dynamische beroepspraktijk. Werkpleklernen is onderdeel van het levenslang leren dat nodig is om gedurende je hele verloskundige carrière competent te blijven.

In het eerste jaar zijn er twee soorten stages: een stage waarin je vooral waarneemt vanuit het cliëntenperspectief (doorlopende stage) en twee stages (stage 1.1 en 1.2) die uitgaan van het verloskundigenperspectief. In de stage cliëntperspectief observeer je hoe een cliënte de zwangerschap, baring en kraamperiode ervaart (zie verder de handleiding *Stage jaar 1, Aanstaand ouderschap: het cliëntperspectief*). Deze stage loopt het hele jaar door.

De handleiding die voor je ligt gaat over de stages vanuit het verloskundig perspectief. De voorbereiding op deze stages vindt plaats in de week "Verloskundig redeneren en handelen" (VRH). In deze week pas je datgene wat je in de modules hebt geleerd zo toe dat je het kunt inzetten in de stage. Je oefent het integreren van vaardigheden en het klinisch redeneren in een veel voorkomende praktijksituatie. Ook bereid je je voor op de stage: wat weet en kun je al, wat wil en moet je leren, en hoe ziet de toetsing eruit?

Deze week vormt een overgang van het binnenschoolse leren naar het leren op de werkplek.

In deze handleiding vind je in chronologische volgorde informatie over de week VRH en de stages. Indien van toepassing verwijzen we naar de handleiding *Stage jaar 1, Aanstaand ouderschap: het cliëntperspectief*.

Stages zijn ongelooflijk leerzaam, in het begin natuurlijk een beetje spannend, maar vooral ook leuk. Geniet ervan en veel succes!

Contactpersonen

Organisatie van de week Verloskundig redeneren en handelen:

Semester coördinator VAA:	Jasperina Brinkmann jasperina.brinkmann@inholland.nl
Semester coördinator VAG:	Meta Berrelkamp Meta.berrelkamp@inholland.nl

Organisatie van de Stages 1 en 2:

Stagecoördinatoren VAA:	Sabine Logtenberg sabine.logtenberg@inholland.nl Claartje Hart claartje.hart@inholland.nl
Stagecoördinator VAG:	Kiki Koster kiki.koster@inholland.nl

Niveaus van deelname stage-activiteiten

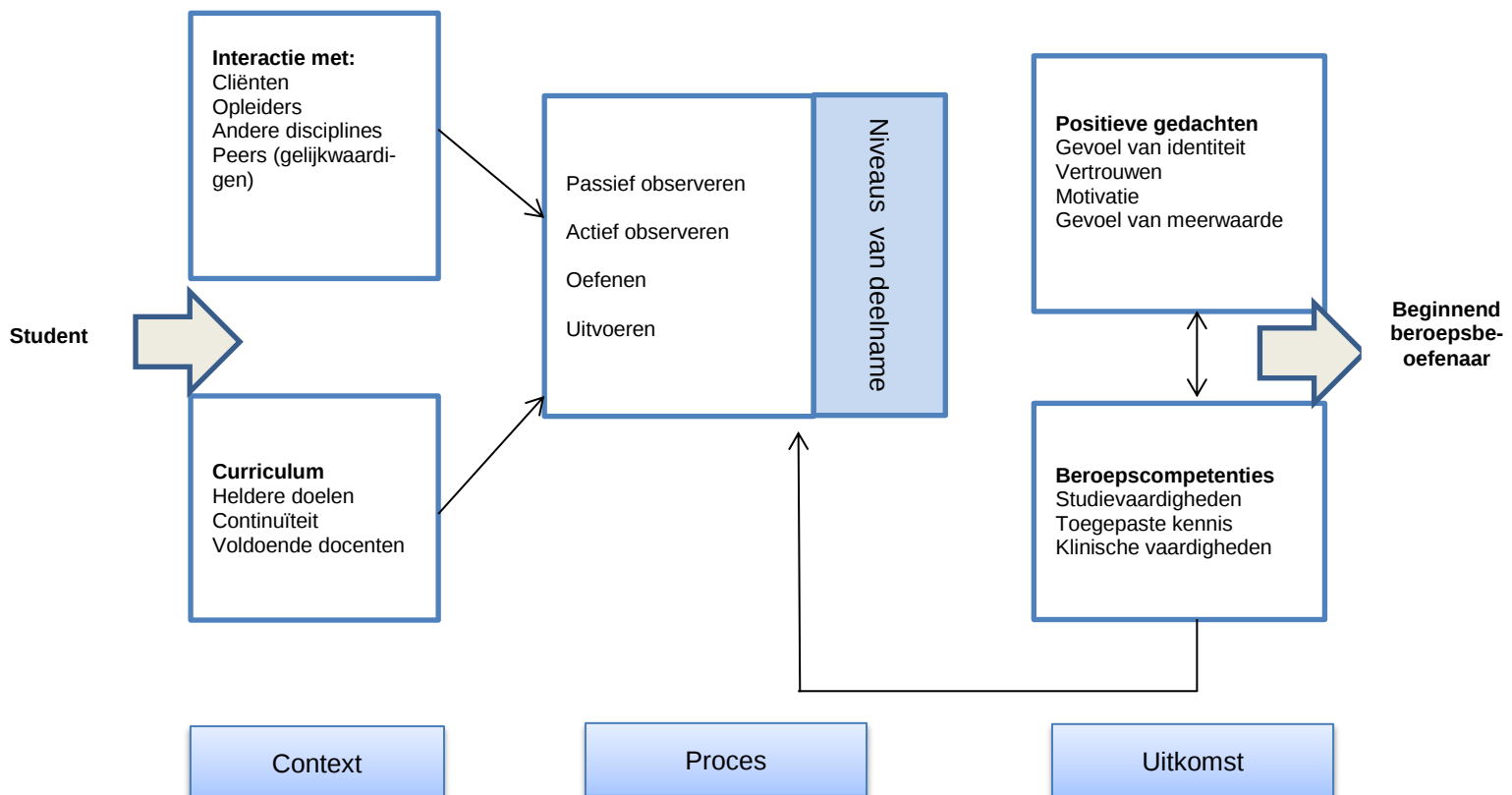
Werkplek-leren gebeurt methodisch. Verwacht niet dat je direct zelf de zorg aan de cliënten verleent. Het gehele stage programma van de opleiding heeft een zekere opbouw en geleidelijkheid. Aanvankelijk is je rol tijdens het stagelopen beperkt: je observeert. Door de aard van de leerdoelen, je toenemende kennis en vaardigheden waar je over beschikt en je zelfvertrouwen word je al snel actiever. Uiteindelijk laat je gedurende de opleiding zien dat je steeds grotere, complexere deeltaken en vervolgens de kwalificerende eindtaken (KET) van de leerlijnen kunt uitvoeren.

We onderscheiden in de stage-activiteiten vier niveaus van deelname:

1. Passief observeren: waarnemen hoe het in de realiteit gaat en daarbij kennis vergaren.
2. Actief observeren: waarnemen, kennis vergaren en interacteren met zorgverleners.
3. Oefenen: waarnemen, kennis vergaren, interacteren met zorgverleners en cliënten, en uitvoeren van handelingen na of met de zorgverlener.
4. Uitvoeren: met een geringe mate van supervisie vervullen van verloskundige (deel)taken (zie figuur 1: proces).

In de stages van jaar 1 bijvoorbeeld observeer je (passief) hoe de verloskundige voorlichting geeft, maar neem je ook (actief) een anamnese af.

Er zijn factoren die het leren op de werkplek bevorderen. Sommige daarvan hebben met de omgeving te maken (context), andere met je eigen leerproces (uitkomst). In een werkcollege over de voorbereiding van de stage wordt dit verder toegelicht. Een van de belangrijkste succesfactoren voor een goede stage is hoe gemotiveerd je over komt en of je op zoek bent naar leermomenten.

Figuur 1. Experience-based learning model: Progressie van student naar medisch beroepsbeoefenaar (Dornan 2007).

Organisatie

Stage 1.1 bestaat uit twee weken en stage 1.2 uit vijf weken. De stages vinden beiden plaats in een verloskundige praktijk. Je volgt de stages bij voorkeur in dezelfde praktijk.

Voorafgaand aan stage 1.1 volg je binnenschools de week Verloskundig redeneren en handelen (VRH). Deze week bereidt jou inhoudelijk voor op je eerste stage.

Toetsing stages

Het stage programma in z'n geheel (alle stages van de vier studie jaren samen) moet aan een tweetal wettelijke regels voldoen:

1. 100 EC (van de totale 240 EC) moeten worden behaald door middel van stage.
2. Een minimum aantal verrichtingen moet in de stage worden behaald. Deze zijn vastgelegd volgens de AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) en voor jullie zichtbaar in Scorion, zie overzicht *uniforme verrichtingen* op de studiegids.

Toetsen stage 1.1		EC
Deeltaken prenataal (KPB)	Summatief	2
PG Stage	Summatief	2
Wettelijke verrichtingen en stageactiviteiten: Stage 1.1 en 1.2	Zie stage 1.2	Zie stage 1.2

Toetsen stage 1.2		EC
Deeltaken nataal en postnataal (KPB)	Summatief	3
PG Stage	Summatief	2
Wettelijke verrichtingen en stageactiviteiten: Stage 1.1 en 1.2	Summatief	2

Tijdens het stage programma worden kwalificerende deel- en eindtaken getoetst. Deze komen voort uit de vijf leerlijnen. Hieronder zie je een overzicht per leerlijn van de toets vormen in de stage.

■ Leerlijn Klinisch redeneren en handelen

Korte Praktijk Beoordeling

Deeltaken uit de leerlijn Klinisch redeneren en handelen worden met de 'korte praktijkbeoordeling' (KPB) getoetst. Deze deeltaken werken toe naar de uiteindelijke kwalificerende eindtaken (KET) die aan het einde van de studie worden behaald. In het *overzicht KET en DT* op de studiegids staat per stage beschreven welke taken je moet behalen. De KPB's zijn opgebouwd volgens de methodiek van het klinisch redeneren. Deze sluiten aan bij kennis en vaardigheden die in de voorafgaande modules aan bod zijn gekomen. In de week Verloskundig redeneren en handelen maak je kennis met deze manier van toetsen in verschillende beroepssituaties.

De formulieren voor de verschillende KPB's voor deze stage vind je op de studiegids. In hoofdstuk stage 1 en 2 staan de deeltaken van deze stage beschreven.

Bij het werken met deeltaken moeten jij en de opleider ervan uit kunnen gaan dat je na een voldoende beoordeling van de betreffende taak, je deze taak verder zelfstandig (met supervisie op afstand) kunt uitvoeren.

Verrichtingen

Verrichtingen houd je bij om aan het einde van de opleiding aan te tonen dat je voldoet aan de wettelijk gestelde eisen, zoals gesteld in de AMvB. In de studiegids vind je het totaaloverzicht van verrichtingen en de voorwaarden voor het mogen meetellen van een verrichting.

Om alle vereiste verrichtingen te behalen, zijn per stage streefaantallen geformuleerd, zie document *streefaantallen stage* op de studiegids. Het zal voorkomen dat je door het aanbod in de praktijk hiervan afwijkt, maar streef ernaar deze aantallen te behalen.

Activiteiten

Je onderneemt stage-activiteiten op het gebied van risicoselectie, screening en diagnostiek. Deze activiteiten rond je af met een registratie, die je bijhoudt in je totaaloverzicht activiteiten. Wat er van je wordt verwacht, wordt expliciet bij de stage activiteit vermeld. Zie overzicht *wettelijke activiteiten* op de studiegids.

■ Leerlijn Professionaliseren

Professioneel gedrag

Net als in de modules word je tijdens de stage beoordeeld op je professionele gedrag. Het niveau waarop je moet functioneren wordt per opleidingsfase beschreven in het betreffende beoordelingsformulier professioneel gedrag. Een onderdeel hiervan is, in verband met de wettelijke eisen, een aanwezigheidsplicht van 100 procent. De criteria voor professioneel gedrag in de stage vind je op de studiegids. Indien het PG stage na de eerste stage van twee weken onvoldoende is, heeft de student een herkans na drie weken van de tweede stageperiode van vijf weken. Is deze beoordeling voldoende dan krijgt de student alsnog de EC voor stage 1.1.

Het eindbeoordelingsmoment van stage 1.2 ligt na 3 weken. Als de student de eerste stage een voldoende heeft behaald en voor de tweede stage (beoordelingsmoment na 3 weken) een onvoldoende behaalt dan dienen de laatste twee weken van de stage als herkans.

■ Leerlijn Public Health

In stage 1.1 werk je aan een deeltaak voor de leerlijn Public Health. Je observeert een gezondheid bevorderende interventie gericht op leefstijl en/of voeding. Je houdt hierover een mondelinge presentatie op de eerste maandag aansluitend op de stage. Wat er van je wordt verwacht, wordt expliciet bij de stage activiteit vermeld (zie bij stageactiviteiten stage 1.1).

■ Leerlijn Wetenschap

Tijdens jaar 1 zijn er in de stage geen deeltaken of activiteiten van deze leerlijn.

■ Leerlijn Samenwerken en organiseren

Tijdens jaar 1 zijn er in de stage geen deeltaken of activiteiten van deze leerlijn.

Vorbereiding op de stage

Voor aanvang van de stage heb je door reflectie op je studievoortgang en inzicht in de doelen je beginsituatie in kaart en maak je een plan van aanpak. Daarvoor gebruik je het formulier "*Samenwerkingsafspraken stage*" (zie studiegids). Dit formulier stuur je minimaal 2 weken voor aanvang van de stage naar de stageopleider met het verzoek om een afspraak. Contactgegevens van je stageplek staan in het stage planningsysteem.

Tijdens het kennismakingsgesprek bespreek je met de opleider de haalbaarheid van je plan / doelen. Het is belangrijk om het dienstrooster en de planning af te stemmen op de deeltaken die je wilt laten beoordelen en de activiteiten die je wilt gaan uitvoeren. Om inzicht te geven in je niveau van functioneren laat je zien welke vaardigheidstoetsen je hebt behaald. Bij je tweede stage kun je ook laten zien welke deeltaken je hebt behaald in de vorige stage en welke verrichtingen je hebt afgetekend. Daarnaast vertel je welke punten je wilt versterken en verbeteren in jouw professionele gedrag.

Je spreekt het moment af waarop de tussenbeoordeling(en) en eindbeoordeling van je professionele gedrag plaatsvinden en door wie. De opleider vertelt je over de gang van zaken in de praktijk, de gedragscode (spreek je een cliënte bijvoorbeeld aan met "u" of "jij"?) en hoe hij / zij gewend is studenten te begeleiden en wat daarin van jou wordt verwacht. Alle afspraken worden vastgelegd op het formulier "*Samenwerkingsafspraken stage*", wat je vanuit Scorion naar je beoordelaar verstuurt aan het begin van je stage. Dit formulier vul je samen in en wordt gevalideerd door je beoordelaar. Het aanwezig zijn van dit formulier is voorwaardelijk voor het beoordelen van je stage door de stagebeoordelingscommissie na afloop van de stage.

Begeleiding tijdens de stage

Werkplek

Op de werkplek word je begeleidt door de stageopleiders. Zij zorgen dat je snel wegwijs wordt in de praktijk of de kliniek. Zij bespreken met jou aan het begin van de stage wat je wilt leren. Zij geven je feedback op je kennis, vaardigheden en professioneel gedrag zodat je kunt toewerken naar de beoordelingsmomenten.

Evalueer aan het einde van de dag of dienst (5-10 minuten). Hiervoor kan je de regels van Pendleton gebruiken (zie bijlage 1). Ben hier proactief in: erom vragen of zelf met een evaluatie komen. Sommige studenten houden een logboek of schrift bij waarin ze de bevindingen van die korte evaluatiemomenten voor zichzelf samenvatten. Zie bijlage 2 voor een voorbeeld. Heb je complimenten over of wensen in de begeleiding, geef hier dan ook tussentijds professioneel feedback over.

Aanwezigheid

Tijdens de stage geldt een 100% aanwezigheidsplicht (zie OER). Het aantal dagen dat je afwezig bent geweest wordt door de opleider op de eindbeoordeling Professioneel Gedrag ingevuld. Deze dagen moeten in een volgende stage worden ingehaald.

Een stageweek heeft een studiebelasting van 42 uur. Tijdens de stage zijn er binnen schoolse stage terugkomactiviteiten (STA) en landelijke voortgangstoetsen (LVGT) gepland. Aanwezigheid bij een STA of LVGT geldt als stagedag. Het voorbereiden, uitvoeren en afronden van stageopdrachten en activiteiten kan in rustigere uren van de stage gedaan worden. Herkansingen gelden niet als stagetijd. Verder zijn er gedurende de stage geen binnen schoolse activiteiten gepland.

Werktijden in de verloskundige praktijk

AVAG heeft geen harde eisen geformuleerd ten aanzien van het aantal zorgeenheden dat een stagebiedende praktijk moet hebben. Er wordt verwacht dat opleiders en studenten samen een optimale invulling geven aan het aantal stage-uren. Hieronder vallen aanwezigheid tijdens diensten, spreekuren, kraamvisites, maar ook het opzoeken van theorie, het voor- of na bereiden van spreekuren en kraamvisites en het bijwonen van overleggen.

De norm hangt af van de praktijkgrootte. Hierbij wordt uitgegaan van een normpraktijk van 105 zorgeenheden¹. Voor de 24 uur bereikbaarheid in een normpraktijk reken je 4 werkuren. Als de praktijk waarin je stage loopt groter is, pas je het aantal uren per 24-uursdienst daarop aan. In de tabel zie je een paar voorbeelden. Als er in de dienst kraamvisites worden afgelegd, worden de uren die besteed zijn aan de kraamvisites bij deze uren opgeteld. Uiteraard mag er bij een drukke dienst het reële aantal gewerkte uren worden gerekend.

Aantal zorgeenheden	Aantal gewerkte uren per 24-uursdienst (afgerond)	Percentage norm
105 zorgeenheden ²	4 uur	100%
250 zorgeenheden	10 uur	250%
315 zorgeenheden	12 uur	300%

Ervaring leert dat je hard moet werken om het minimum aantal verrichtingen zoals vastgelegd in de wet te behalen binnen de vier jaar van je opleiding. Om die reden is het verstandig een bevalling die rond het einde van de stagedag plaatsvindt af te maken en ruim beschikbaar te zijn voor bevallingen.

¹ Opbouw tarief verloskundige zorg 2015, www.knov.nl/tarieven/vergoedingen

² In achterstandswijken, wordt een normpraktijk van 100 zorgeenheden aangehouden.

Voor alle stages geldt dat het in de verloskunde vaak een zaak van hollen of stilstaan is. Probeer de momenten dat het rustig is (even geen partus) te benutten voor het uitvoeren van de stageopdracht en stageactiviteiten.

Opleiding

Vanuit de opleiding neemt een docent van het semesterteam contact met je op om te horen hoe het met je gaat: hoe voel je je op de werkplek, hoe gaat het met leren? Als alles goed gaat of je bent geholpen met een paar kleine tips, dan is dat eenmalig contact. Tijdens de STA bespreek je jouw ervaringen in de groep en met de studieloopbaancoach. Er kunnen problemen zijn, die meer aandacht verdienen, zoals stagnering in de studievoortgang door bijvoorbeeld persoonlijke problemen of lastigheden in de interactie met de stageopleider(s). We willen dat je dan zo snel mogelijk contact opneemt met je studieloopbaancoach (SLC). Zijn er problemen tussen jou en de opleider dan kan je contact opnemen met de stagecoördinator.

Het kan zijn dat je tijdens je stage te maken krijgt met een heftige of traumatische casus, bijvoorbeeld een IUVD. Zo'n gebeurtenis heeft vaak een grote impact en hier zijn we graag van op de hoogte. In dat geval willen we graag dat je contact opneemt met de stage coördinatoren. Zij willen graag van je horen hoe het met je gaat en beoordelen wat je nodig hebt aan begeleiding.

Organiseren van de toetsing

KPB

De momenten van toetsing door middel van een KPB bepaal je samen met je opleider. Bij oefenmomenten vraag je mondeling of op papier feedback te geven. Hiervoor kan bijvoorbeeld het betreffende KPB formulier van een deeltaak gebruikt worden. Voor het toets moment nodig je de opleider uit in Scorion via de mail. Wil je bijvoorbeeld de deeltaak "Anamnese afnemen" beoordeeld hebben, dan kijk je welke momenten je in de stage hebt om dit te oefenen en welk moment geschikt is om te toetsen.

Verrichtingen en activiteiten

Verrichtingen en activiteiten houd je gedurende de stage op papier bij (zie formulier *verrichtingenlijst en aftekenlijst wettelijke activiteiten*) en deze verrichting/ activiteit laat je direct paraferen door de opleider. Stuur je opleider voor elke baring die meegeteld mag worden een uitnodiging via Scorion om deze baring te valideren.

Professioneel gedrag

Je spreekt bij aanvang van de stage met je opleider het moment af wanneer zij jou de beoordeling Professioneel gedrag geeft. Dit moment ligt niet meer dan 2 dagen voor het einde van de stage 1.1. Bij stage 1.2 is dit na drie weken stage (zie ook 'toetsing stage'). Je nodigt de opleider uit in Scorion via de mail. Dit is de eindbeoordeling professioneel gedrag en is verplicht.

Tussentijds vraag je ook mondeling of schriftelijk om feedback op je professioneel gedrag, zodat je weet wat goed gaat en waar je aan moet werken. Zorg dat dit minimaal 1 keer gebeurt voor het moment van de eindbeoordeling, halverwege de stage is gebruikelijk.

Deeltaak leerlijn Public Health

Voor deze deeltaak spreek je met je opleider af welk consult je gaat observeren. Je mondelinge presentatie na afloop van de stage wordt beoordeeld door je werkgroep begeleider op de opleiding. Deze nodig je uit in Scorion.

Afronden van de stage

Aan het eind van de stage rond je met de opleider de stage af. Je loopt met elkaar je plan van aanpak door en evalueert in hoeverre dit gerealiseerd is.

Nodig de opleider voorafgaand aan de beoordeling in Scorion uit via de mail voor de *activiteiten lijst*, de *verrichtingenlijst* en de *eindbeoordeling professioneel gedrag*. De aantallen op de verrichtingen- en activiteitenlijst moet

worden overgenomen door de opleider in Scorion, vervolgens worden de formulieren gevalideerd en verzonden.

De opleider heeft de *beoordeling professioneel gedrag* ingevuld in Scorion en spreekt deze met je door.

Na de stage

Beoordeling stages jaar 1

De beoordelingen die je ontvangt van je stageopleider zijn adviesbeoordelingen. De opleiding is eindverantwoordelijk. Daarom heeft AVAG een Stage Beoordelings Commissie (SBC). De SBC verifieert de volgende beoordelingen:

- *Professioneel gedrag stage*
- *KPB*
- *Verrichtingenlijst*
- *Activiteitenlijst*

Binnen 14 dagen na afloop van de stage zorg je dat alle benodigde documenten in Scorion staan en je de SBC via Scorion uitnodigt om jouw beoordelingen te verifiëren. De SBC heeft voor de verifiëring het *formulier samenwerkingsvaardigheden* nodig en de adviesbeoordelingen. Via Scorion nodig je de SBC apart uit voor ieder onderdeel (*eindbeoordeling PG, KPB's* wanneer je ze van de betreffende stage hebt behaald, *verrichtingen-* en *activiteitenlijst*).

Verder leren

Alle indrukken en ervaringen die je opdoet in de reële beroepsuitoefening, verrijken jouw leerproces en dat van anderen. Je gebruikt ze om te bekijken of je eerder opgedane kennis moet ophalen, nieuwe kennis moet verwerven, vaardigheden moet leren of herhalen of een breder spectrum aan gedrag moet ontwikkelen. Je hiervan bewust zijn, er op reflecteren, iedere keer weer na afloop van een stage en voorafgaand daaraan, zorgt voor doorgaand en betekenisvol leren. In de modules en in de studieloopbaancoaching wordt hierin een actieve houding van je verwacht.

Programma inhoudelijk

Week Verloskundig redeneren en handelen

Terwijl je in de doorlopende stage hebt geobserveerd, ga je in de komende stage oefenen en uitvoeren. Je gaat als verloskundige-in-opleiding (vio) voor het eerst actief deelnemen aan de zorg voor zwangeren, barenden en kraamvrouwen. De inhoud van de week VRH bereidt je hierop voor. De focus ligt op de prenatale en natale zorg. Je integreert medisch-technische en communicatieve vaardigheden, zodat je deze kunt toepassen, bijvoorbeeld op het zwangerensprekuur. Daarnaast komen er zaken aan de orde die specifiek zijn voor stage, zoals de toetsing in de praktijk.

Weekdoelen

Na deze week kun je:

■	1. Medisch-technische en communicatieve vaardigheden integreren bij anamnese en prenataal consult.
■	2. Met behulp van de methodiek van klinisch redeneren pathofysiologische kennis toepassen op casuïstiek.
■	3. Een cliënt de verschillen en overeenkomsten tussen de toegepaste manieren van voorbereiding op de baring uitleggen.
■	4. Uiteenzetten welke vormen van voorbereiding op de baring wetenschappelijk bewezen effect hebben op de beleving van de partus.
■	5. Verloskundig beleid relateren aan protocollen, richtlijnen en wetenschappelijke literatuur.
■	6. De rol van docenten van zwangerschapscursussen in de zwangerschap beschrijven, alsmede de organisatie van die cursussen.
■	7. Je beginsituatie ten aanzien van de stage, de te behalen leerdoelen en de toetsing daarvan beschrijven.
■	8. Je een mening vormen over welke factoren de relatie cliënt-student en student-opleider beïnvloeden.
■	9. Reflecteren op je eigen ervaringen tijdens de Doorlopende stage en een vertaling maken naar je functioneren in de opleiding en naar je toekomstige beroepsuitoefening.

- Klinisch redeneren en handelen
- Public Health
- Wetenschap
- Samenwerken en organiseren
- Professionaliseren

Rooster VRH 1

		Week Verloskundig redeneren en handelen	VAG	VAA	<i>roosterinformatie</i>
HC		Toets nabespreking			<i>1 uur</i>
WC	1.1a	Stage voorbereiding			<i>WC vóór VHO</i>
WC	1.1b	Bloedverlies in het eerste trimester			<i>WC vóór VHO</i>
VHO	1.1a	Anamnese			<i>VHO ná WC</i>
VHO	1.1b	Consult			<i>VHO ná WC</i>
VHO	1.1c	Baring in Aav			<i>VHO ná WC</i>
WS	1.1	Workshops zwangerschapscursus			<i>Hele dag</i>

Studiebelasting VRH 1

Werkvorm	Werkcollege	VHO	Workshops	Totaal
Begeleid	4	6	6	16
Zelfstudie	8	6	2	16
Totaal SBU	12	12	8	32

Werkcolleges

WS	Workshops zwangerschapscursus
Inhoud	Je maakt op een actieve manier kennis met diverse manieren van voorbereiding op de baring (regulier, yoga, haptonomie, etc). We bespreken verschillen en overeenkomsten. Ten slotte gaan we op zoek naar evidence: EBM.
Voorbereiding student	Zoek wetenschappelijke literatuur, voorlichtingsmateriaal en ervaringen van zwangeren.

WC 1.1a	Stage voorbereiding
Inhoud	Een eerste stage vereist heel wat uitleg. Daarvoor is dit werkcollege. We staan onder meer stil bij de stagedoelen, verrichtingen, activiteiten en toetsing. We gaan uitgebreid in op de relaties cliënt-student en student-opleider. Daarbij belichten we vooral de factoren die een positieve invloed hebben op die relaties. We bespreken de zogenaamde beginsituatie: hoe ga je de stage in? Die beginsituatie heeft meerdere facetten, zoals de kennis en vaardigheid die je al bezit, hoe gretig je bent, hoe spannend je het vindt, hoe bang je bent om fouten te maken, hoe assertief je als stagiaire kunt/moet zijn bij binnenkomst, hoe je aankijkt tegen communiceren met professionals, noem maar op. Tenslotte lichten we in dit werkcollege toe hoe de toetsing in de stage eruit ziet, waaronder ook de deeltaak Public Health 9.1b.
Voorbereiding student	Lees het artikel van Teunissen PW, Dornan T. Lifelong Learning at work. BMJ 2008;336:667-9 Bekijk in Scorion de formulieren die gebruikt worden voor de beoordeling van de stage. Lees deze handleiding grondig door en bekijk de documenten op de studiegids waarnaar verwezen wordt in de handleiding.

WC 1.1b	Bloedverlies in het eerste trimester van de zwangerschap
Inhoud	We passen de methodiek Klinisch redeneren toe op een casus waarin een cliënte bloedverlies heeft in het eerste trimester. We werken aan de hand van de KPB 'beroepssituatie consult' zodat je voorbereid de stage in gaat.
Vorbereiding student	NHG-standaard miskraam

Vaardigheidsonderwijs

VHO 1.1a	Anamnese
Inhoud	In deze VHO-bijeenkomst gaat het over de medisch-technische en communicatieve vaardigheden die je gebruikt bij de anamnese. Het draait in deze training vooral om de integratie ervan. Daarnaast voer je de gegevens uit de anamnese digitaal in. We oefenen een anamnese en beoordelen elkaar aan de hand van het KPB formulier.
Vorbereiding student	Je herhaalt de leerstof die je inmiddels hebt gehad in de verschillende modules. Je installeert het programma Orfeus op je computer en neemt de handleiding door. Zie instructie Blackboard.
Niveau	Taakklasse II

VHO 1.1b	Consult
Inhoud	In deze VHO-bijeenkomst gaat het over de medisch-technische en communicatieve vaardigheden die je gebruikt bij het consult en het uitwendig onderzoek. Bij het trainen van deze soorten vaardigheden draait het vooral om de integratie ervan. Daarnaast voer je de gegevens uit het consult digitaal in en plot je de uitkomsten van het uitwendig onderzoek in een individuele curve (GROW). We beoordelen elkaar aan de hand van het KPB formulier.
Vorbereiding student	Je herhaalt de leerstof die je inmiddels hebt gehad in de verschillende modules. Je installeert het programma Orfeus op je PC en neemt de handleiding door. Zie instructie Blackboard.
Niveau	Taakklasse II

VHO 1.1c	Baring in Aav
Inhoud	In deze VHO-bijeenkomst integreer je de medisch-technische en communicatieve vaardigheden die je gebruikt bij de baring. Het kind wordt spontaan in AAV geboren. Je oefent om samen te werken met de kraamverzorgende. We beoordelen elkaar aan de hand van het KPB formulier.
Vorbereiding student	Je herhaalt de leerstof passend bij de baring uit eerdere modules.
Niveau	Taakklasse II

Stage 1.1: De verloskundige aan het werk

Tijdens stage 1.1 start je met het observeren van de verloskundige aan het werk in de praktijk. Al snel zet je ook je eerste stappen in het deelnemen aan de zorg. De komende twee weken staan in het teken van prenatale consultvoering. Je oefent in het afnemen van de anamnese en het verrichten van een prenataal consult. Bij het prenatale consult benoem je je bevindingen en geef je voorlichting en advies over veelvoorkomende onderwerpen. Je speelt in op de wensen en behoeften van de cliënte. Naast het spreekuur zul je ook meelopen met de dienst. In de week Verloskundig redeneren en handelen deed je dit alles in een simulatiesetting; nu zit je met een zwangere aan het bureau. Verwacht niet van jezelf dat je het in die situatie allemaal in één keer kunt. Oefen regelmatig en vraag daarbij feedback aan de hand van het beoordelingsformulier (KPB-formulier). Wanneer je daar aan toe bent, laat je je echt beoordelen.

Overzicht deeltaken

■ Leerlijn Klinisch redeneren en handelen, (KPB's):

Jaar 1	2.1b	Een zorgvraag formuleren na het afnemen van een volledige anamnese bij een cliënte met een onbelaste voorgeschiedenis
	2.1a	Een zwangere voorlichting geven tijdens een consult over een veel voorkomend onderwerp

Bij het werken met deeltaken moeten jij en de opleider ervan uit kunnen gaan dat je na een voldoende beoordeling van de betreffende taak, je deze taak verder zelfstandig (met supervisie op afstand) kunt uitvoeren.

■ Leerlijn Public Health

Jaar 1	9.1b	Beschrijven van een bestaande gezondheid bevorderende interventie in de beroepspraktijk	opdracht
--------	------	---	----------

Deeltaak 9.1b Public Health stage 1.1 2016-2017

Gezondheid bevorderende interventies zijn een veelvoorkomend onderdeel van het werk van een verloskundige. Met een gezondheid bevorderende interventie bedoelen we: 'elke planmatige en doelgerichte aanpak om het gedrag van burgers te veranderen en hun omstandigheden te beïnvloeden, met als doel gezondheid te bevorderen of ziekte te voorkomen'³. In de verloskundige praktijk wordt dit gedaan via informeren en adviseren (voorlichting).

Het doel van deze opdracht is gezondheid bevorderende interventies in de dagelijkse praktijk van de verloskundige te herkennen, observeren en te relateren aan de theorie.

Deze opdracht is een onderdeel van de leerlijn Public Health. De opdracht wordt in het werkcollege "Voorbereiding Stage" in de week Verloskundig Redeneren en Handelen geïntroduceerd en toegelicht.

Opdracht

Observeer tijdens de eerste week van je stage een gezondheid bevorderende interventie bij een individuele cliënte, gericht op leefstijl en/ of voeding, door de verloskundige. Bijvoorbeeld: een gesprek over stoppen met roken.

Verdiep je in de theorie over gedragsverandering en gezondheidsbevordering en koppel de theorie aan je observatie. Formuleer een kritische reflectie en conclusie over de geobserveerde interventie. Gebruik hierbij modellen en theorieën.⁴ Presenteer je resultaten mondeling op de eerste maandag aansluitend aan de stage aan je medestudenten in de werkgroep (eerste maandag van module 6).⁵

³ [https://www.loketgezondleven.nl/interventies/kwaliteit-van-interventies/veelgestelde-vragen-erkenningstraject#Wat is gb leefstijlinterventie](https://www.loketgezondleven.nl/interventies/kwaliteit-van-interventies/veelgestelde-vragen-erkenningstraject#Wat%20is%20gb%20leefstijlinterventie).

⁴ Theoretische basis:

Werkwijze

1. Voorbereiding

- Spreek met de verloskundige af welk consult je in de eerste stageweek gaat observeren.
- Schrijf op waar je op gaat letten bij je observatie. Bijvoorbeeld: welke informatie geeft de verloskundige? Op welke manier doet zij dat? Is de informatie gericht op uitbreiding van de kennis of een gedragsverandering van de cliënte? Hoe komt de gegeven informatie over op de cliënte?

2. Observatie

- Observeer in de eerste stageweek een consult waarin de verloskundige een gezondheid bevorderende interventie doet gericht op leefstijl en/ of voeding.
- Maak aantekeningen (zie voorbereiding) tijdens de observatie.

3. Na de observatie

- Werk je aantekeningen uit. Geef de beroepssituatie, het onderwerp en de gegeven informatie in steekwoorden weer.
- Reflecteer op de gezondheid bevorderende interventie. Onderbouw je reflectie met de theorie over gezondheidsvoorlichting.
 - Om welk gezondheidsprobleem gaat het? Welk gedrag is mogelijk oorzaak van het probleem? Welke determinanten beïnvloeden dit gedrag en op welke determinant(en) van gedrag haakt de interventie in? (zie ook centrale gedragsdeterminanten Brug paragraaf 4.3).
 - Wat vind je van de gegeven informatie? Wat vind je van de manier waarop er werd voorgelicht? Hoe was de reactie van de cliënte hierop? Wat zou je op dezelfde manier, wat op een andere manier doen?

4. Presentatie

- Bereid een individuele presentatie voor
- Presenteer maximaal 5 minuten met gebruik van Powerpoint (maximaal 5 slides, excl. cover en bronnenlijst)
- Criteria voor de presentatie vind je in het 'Beoordelingsformulier mondelinge presentatie gezondheid bevorderende interventie' (zie Blackboard en Scorion).

■ Leerlijn professionaliseren/ PG stage

Tijdens de stage 1.1 word je beoordeeld op je professionele gedrag. Het niveau waarop je moet functioneren wordt per fase van de opleiding beschreven. Het formulier van de beoordeling 'professioneel gedrag stage' vind je op de studiegids, zie ook hoofdstuk Toetsing Stage van deze handleiding.

Mackenbach, J.P. & Stronks, K. (red). (2016). *Volksgesondheid en gezondheidszorg*
Brug, J., Assema, P. & Lechner, L. van. (2012). *Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering: een planmatige aanpak*.
Bolt, L.L.E., Verweij, M.F., van Delden, J.J.M. (2010). *Ethiek in de praktijk*.
Staveren, R. Van. (2010). *Patiëntgericht communiceren, gids voor de medische praktijk*.
Zimbardo, P.P., Weber, A.L. & Johnson, R.L. (2013). *Psychologie, een inleiding*.

⁵ Zie toetsrooster voor datum

Wettelijke verrichtingen en activiteiten

Het overzicht van de *streefverrichtingen* is te vinden op de studiegids. Bekijk de te behalen *wettelijke activiteiten* gedurende de opleiding eveneens op de studiegids. Zorg dat je een uitdraai bij je hebt van de wettelijke verrichtingen en activiteiten lijst. Mocht je tijdens stage 1.1. al een activiteit hebben bijgewoond, laat deze dan paraferen door de opleider en bij je eindbeoordeling valideren in Scorion.

Stage terugkomactiviteiten

Stage 1.1 wordt gelopen in de periode die aangegeven staat in het schema. Er is één stage terugkomactiviteit op de eerste vrijdag.

Kalenderweek	vorm	inhoud	duur	groepsomvang
11	Op de opleiding	Uitwisseling ervaringen en knelpunten. VHO Keuzemomenten in de zwangerschap VHO (nader te bepalen)	dag (6 uur)	VHO

Doelen

Je kunt:

■	1. Je opvattingen over studie en beroep onderbouwen met informatie en ervaringen die je in de stage tot nog toe hebt opgedaan.
■	2. Reflecteren op verschillen en overeenkomsten in verkregen informatie tussen een door jou afgenomen anamnese en een door de verloskundige afgenomen anamnese.

Stage 1.2: De verloskundige in opleiding (VIO) aan het werk

In de voorgaande stage heb je kennisgemaakt met de prenatale zorg in de verloskundepraktijk. In stage 1.2 oefen je ook met deeltaken behorend bij de natale en postnatale zorg.

Overzicht deeltaken

- Leerlijn Klinisch redeneren en handelen (KPB's):

Jaar 1	4.1c	Inventariseren en inspelen op wensen en behoeften qua begeleiding van een cliënte met een normaal verloop van de baring
	4.1b	Voorlichting geven aan de barende over en veel voorkomend onderwerp dat betrekking heeft op een normaal verloop van de baring
	4.1a	Een zorgvraag formuleren bij een normaal verloop van de baring met betrekken van gegevens uit de voorgeschiedenis
Jaar 1	5.1c	Onderscheid maken tussen normale en afwijkende bevindingen bij een lichamelijk onderzoek van de neonaat
	5.1b	Onderscheid maken tussen normale en afwijkende bevindingen bij een lichamelijk onderzoek van de kraamvrouw
	5.1a	Een zorgvraag formuleren bij een normaal verloop van het kraambed met betrekken van de gegevens uit de voorgeschiedenis en voorlichting geven over een veel voorkomend onderwerp
Jaar 1	6.1b	Evalueren van de zorg tijdens een nacontrole bij een cliënte met een normaal verloop van zwangerschap, baring en kraambed
	6.1a	Onderscheid maken tussen normale en afwijkende bevindingen van een nacontrole bij een cliënte

Bij het werken met deeltaken moeten jij en de opleider ervan uit kunnen gaan dat je na een voldoende beoordeling van de betreffende taak, je deze taak verder zelfstandig (met supervisie op afstand) kunt uitvoeren.

- Leerlijn professionaliseren/ PG stage

Vraag de verloskundige aan het einde van de derde week om een beoordeling van je professionele gedrag. Is de beoordeling voldoende, dan hoef je aan het einde van de vijfde week niet opnieuw beoordeeld te worden. Voorwaarde is dat je op hetzelfde niveau of hoger blijft functioneren.

Wettelijke verrichtingen en activiteiten

Het overzicht van de wettelijke verrichtingen en activiteiten is te vinden op de studiegids. Zorg dat je een uitdraai bij je hebt van de wettelijke verrichtingen en activiteiten lijst. Uitgevoerde wettelijke activiteiten laat je door de stageopleider aftekenen op de *aftekenlijst wettelijke activiteiten* (zie Studiegids).

- **Prenatale Screening** (actief observeren)

De counseling prenatale screening maakt deel uit van de verloskundige prenatale zorg. Om goed te kunnen counsellen, moet je precies weten wat de onderzoeken inhouden. In het tweede studiejaar komen deze testen en de vaardigheid van het counsellen uitgebreid aan de orde, dan oefen je het informeren van de cliënt en het interpreteren van de uitslagen. Kijk in deze stage een halve dag mee bij het verrichten van verloskundige echo's. Per opleiding volgt informatie waar je deze halve dag mee gaat kijken en wat je hier in zelf moet regelen.

- Deze opdracht sluit aan bij de leerstof uit module 3, Bouw van moeder en kind. Oefen voorafgaande aan deze opdracht het bekijken en begrijpen van de echobeelden uit module 3.
- Observeer minimaal twee nekpluimmetingen. Deze meting vormt samen met maternaal bloedonderzoek de combinatietest.
- Observeer minimaal één SEO. Aan het einde van de opleiding moet je er twee gezien hebben. Zie voor achtergrondinformatie:
<http://www.rivm.nl/Onderwerpen/Z/Zwangerschapsscreeningen>.
- Laat de bijgewoonde echo onderzoeken aftekenen op de aftekenlijst wettelijke activiteiten

■ Centrum voor Jeugd en Gezin (actief observeren)

In het kraambed komt de verpleegkundige van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voor het eerst bij het gezin langs. Na afloop van de eerste tien dagen neemt zij de zorg voor het kind en zijn omgeving van de verloskundige over. Om in de toekomst goed samen te kunnen werken moet je deze professionals goed leren kennen. Loop in deze stage een halve dag mee met een CJG-verpleegkundige. Probeer in dit dagdeel ook de zorg op het consultatiebureau te observeren. Van de opleiding ontvang je informatie waar je deze halve dag mee gaat lopen en wat je hierin zelf moet regelen.

- Herken je de leerstof uit module 4?
- Stel de verpleegkundige de volgende vragen: Wat was jouw motivatie om voor dit beroep te kiezen? Welke opleiding heb je gevolgd? Hoe organiseer je je werkzaamheden?
- Laat de bijgewoonde activiteit aftekenen op de aftekenlijst wettelijke activiteiten

Stage terugkomactiviteiten

Stage 1.2 wordt gelopen in de periode die staat aangegeven in het schema, met uitloop in de weken daarna. Er zijn twee stage terugkomactiviteiten gepland op de vrijdag.

Kalenderweek	vorm	inhoud	duur	groepsomvang
24	Op de opleiding	WC Het schiet niet op; klinisch redeneren NVO +partusverslag CoVA Samen sta je sterk; samenwerken tijdens de baring en kraambed IPE 5 kraamverzorgende aanwezig voor 20 studenten (1 per groepje van 4 studenten) kraamverzorgende beschouwen als student assistent Aandacht op samenwerking (taken, rollen en verantwoordelijkheden verdeling) en COVA (1 casus durante partu: stortbevalling, 1 casus 2 uur PP: koud kind, wanneer mag de kraamverzorgende weg gaan?, 1 casus 1ste heeft kraambed: niet plassen en 2de kraambed): te weinig toename in gewicht. SLC bijeenkomst 11	Dag (6 uur)	Afhankelijk van onderwijsvorm
26	Op de opleiding	VHO Het is een kwestie van oefenen; aanlegtechniek borstvoeding Vóór WC veel voorkomende BV problematiek WC, na VHO les Aanlegtechnieken en veel voorkomende BV-problematiek Kraamverzorgende die lactatiekundige zijn of die veel ervaring met BV, uitnodigen in de les. WC Beschuit met muisjes; interpreteren kraambeddossier a.d.h.v. casuïstiek Aandacht op klinisch redeneren (Afhank. van planning, dit WC kan ook in wk 24)	Dag (6 uur)	Afhankelijk van onderwijsvorm

Bijlage 1 Regels van Pendleton

TIPS voor het doen van een Korte Praktijk Beoordeling (KPB)

Wees **CONCREET**
Maak het **TOEPASBAAR**
Houd het **VEILIG**

Regels van Pendleton in het KPB gesprek:

1. Vraag de VIO wat goed ging.
2. Benoem zelf wat goed ging.
3. Vraag de VIO wat er de volgende keer beter kan en op welke wijze.
4. Benoem zelf de delen die beter kunnen en hoe dit kan.
5. Laat de VIO hooguit drie goede en drie verbeterpunten noemen.

ACADEMIE VERLOSKUNDE
AMSTERDAM GRONINGEN

Bijlage 2 Logboek

LOGBOEK stage

Verloskunde praktijk/ziekenhuis:

Naam student:

Stage periode: 1.1/1.2/2.1/3.1/3.2/4.1/4.2

Studiejaar: 2016/2017

Datum:

Naam begeleider:

Dit formulier is bedoeld als hulpmiddel voor student en opleider bij het volgen van het leerproces.
Het formulier is formatief en kan zowel op initiatief van de student als van de opleider gebruikt worden.

EVALUATIE door STUDENT

3 aspecten van mijn functioneren die goed gingen:

1.

2.

3.

3 aspecten van mijn functioneren die beter kunnen, en hoe ik ze ga verbeteren:

1.

2.

3.

FEEDBACK door OPLEIDER

Wat ging er goed? Wat kan er beter?

Verloskundige rollen (kennis & vaardigheden):

Professioneel gedrag:

Andere opmerkingen:

Bijlage 3: Overzicht formulieren

In het volgende overzicht staan de formulieren, waarmee jij en de opleider te maken krijgen. Deze formulieren zijn te downloaden via de studiegids.

Formulier	Doel	Gebruik
Formulier samenwerkingsafspraken	Kennismakingsgesprek: Plan van aanpak van de student afstemmen met de mogelijkheden van de stageplaats.	In te vullen door student voorafgaand aan gesprek.
Korte Praktijk Beoordeling (KPB)	Beoordeling per deeltaak.	De opleider geeft feedback op het functioneren van de student bij een deeltaak. Daarbij beoordeelt de opleider of de student op level, onder of boven level functioneert. Een papieren versie kan tussentijds worden gebruikt voor feedback.
Beoordeling Professioneel gedrag stage jaar 1	Beoordeling Professioneel gedrag	De opleider beoordeelt aan het eind van de stage het functioneren van de student tijdens de stage. Drie items: omgaan met werk, omgaan met anderen en omgaan met zichzelf. Een digitale tussenbeoordeling professioneel gedrag kan tussentijds worden gebruikt voor feedback.
Aftekenlijst wettelijke activiteiten per stage	Het totaal aantal activiteiten tijdens de stage vastleggen: bewijsvoering uitgevoerde activiteiten.	Tijdens de stage een activiteiten lijst op papier ingevuld door de student en ondertekend door de opleider, aanwezig bij de verrichting. Aantallen worden bij de eindbeoordeling gevalideerd in Scorion door de opleider op de digitale aftekenlijst wettelijke activiteiten.
Aftekenlijst Verrichtingen per stage	Het totaal aantal uitgevoerde verrichtingen tijdens de stage vastleggen: bewijsvoering aantal verrichtingen.	Tijdens de stage een verrichtingenlijst op papier ingevuld door de student en ondertekend door de opleider, aanwezig bij de verrichting. Aantallen worden bij de eindbeoordeling gevalideerd in Scorion door de opleider op de digitale aftekenlijst verrichtingen.
Registratie baringen	Het totaal aantal uitgevoerde baringen tijdens de stage vastleggen: bewijsvoering aantal baringen.	Alle door de student begeleide baringen worden per baring in Scorion geregistreerd. Hiervoor nodigt de student de opleider van die baring uit in Scorion.

Bijlage 4: Overzicht VHO onderwijs jaar 1 (Voor stageopleider)

Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.1

- Capillaire bloedafname: Hielprik / vingerprik
- Uitwendig onderzoek
- Infuus
- Tensie meten
- Injecteren
- Venapunctie
- Anamnese
- Consultvoering
- Uitwendig onderzoek GROW methode (tijdens stage 1.1)
- Baring:
 - VT, AROM
 - Kind ontwikkelen in Aav: verticaal (baarkruk) en horizontaal
 - Zetten episiotomie en infiltreren
 - Nageboortetijdperk
 - Begeleidingsvaardigheden
 - Samenwerking kraamzorg tijdens baring

Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.2

- Baring:
 - Baringshoudingen
 - Niet medicinale pijnbehandeling
- Hechten
- Reanimatie natte neonat
- Handelingen borst- en flesvoeding
- Evaluatie van zorg

Toetsing

Toets-week 1 ruim voor stage 1.1 : Uitwendig onderzoek, VT-AROM, Baring, Infuus

Toets-week 2 voor stage 1.2: Nageboortetijdperk, Injecteren, Venapunctie, Hechten (incl episiotomie zetten en infiltreren), Consult